

Analiza performanțelor economice ale companiei OMV Petrom

**Bîrsan Carla-Maria
Buga Elena-Andreea**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune

Profesori coordonatori:

Prof. univ. dr. Curea Ștefania-Cristina, Lect. univ. dr. Motofei Cătălina

Rezumat: Scopul acestei cercetări este de a analiza performanțele economice ale companiei OMV Petrom prin intermediul indicatorilor valorici, precum cifra de afaceri, valoarea adăugată, marja comercială. Studiul urmărește evoluția acestora, raportată la variația dintre exercițiile financiare 2020 și 2021, utilizând metode și tehnici ale analizei cantitative și calitative. Cercetarea oferă o imagine de ansamblu asupra poziționării entității economice în mediul sectorial în care activează, eficiența angrenajului în atingerea obiectului de activitate și a valorii create.

Cuvinte-cheie: performanța economică, cifra de afaceri, valoarea adăugată, marja comercială, analiză cantitativă, analiză calitativă

Abstract: The purpose of this research is to analyze the economic performance of the OMV Petrom company through value indicators, such as turnover, added value, trade margin. The study follows their evolution, related to the variation between the financial years 2020 and 2021, using methods and techniques of the quantitative and qualitative analysis. The research provides an overview on the position of the economic entity in the sectoral environment in which it operates, the efficiency of the gear in achieving the object of activity and the value created.

Keywords: economic performance, turnover, added value, trade margin, quantitative analysis, qualitative analysis

Introducere

După anul 1989, economia de piață din România a fost într-o continuă dezvoltare, ceea ce a condus la decizia societăților comerciale de a se cota la bursă, ca rezultat al recunoașterii externe a performanței. Înțelegerea fenomenelor economico-financiară, a trăsăturilor fundamentale, a evoluției și manifestării lor, a interacțiunii dintre componente, a sistemelor cauzale presupune recurgerea la analiză. Așadar a devenit mai facilă analiza fenomenelor și proceselor existente într-o companie, identificând factorii, cauzele și condițiile ce le-au generat. Analiza economico-financiară are ca finalitate formularea unor concluzii relevante în ceea ce privește situația economico-financiară a unei întreprinderi, implicit performanța acesteia.

Cercetarea debutează cu un scurt istoric al industriei petroliere, a poziției companiei pe piața din România, a structurii acționariatului și a segmentelor de activitate. Continuă cu abordarea celor două tipuri de analiză ce vizează natura însușirilor esențiale sau ale determinărilor cantitative ale fenomenelor, respectiv analiza calitativă și analiza cantitativă. Analiza calitativă tratează restrângerea raționamentului la esență prin diverse metode: modelarea fenomenelor economico-financiare, diviziunea și descompunerea, comparația și gruparea. Analiza cantitativă presupune aprofundarea fenomenelor prin modele matematice, utilizând în principal metoda substituirilor în lanț.

Cei mai elocvenți indicatori ce stau la baza analizei performanțelor economice sunt cifra de afaceri, valoarea adăugată și marja comercială. În analiza cifrei de afaceri, am abordat analiza dinamicii, prin modificare absolută și relativă a acesteia și ritm, analiza structurală, prin ponderea veniturilor ce duc la realizarea acestui indicator, analiza factorială, luând în calcul influențele numărului mediu de salariați, productivității medii anuale și a gradului de valorificare producției. În cazul valorii adăugate, am utilizat două metode de calcul, anume metoda aditivă și sustractivă. Totodată, am determinat abaterile absolute și relative ale acesteia de la un exercițiu financiar la următorul, ponderea elementelor constitutive, influențele variației producției exercițiului, precum și valorii adăugate medii la un leu producția exercițiului, ratele de remunerare. În delimitarea performanțelor datorate marjei comerciale, am studiat rata marjei comerciale, variația absolută și relativă, influențele modificării cifrei de afaceri și a ratei marjei comerciale.

O importanță deosebită este atribuită părții de încheiere a lucrării, unde se regăsesc concluziile la care noi am ajuns în urma analizei performanțelor economice ale companiei OMV Petrom.

1. Recenzia literaturii științifice

Din multitudinea de utilizatori ai informațiilor prezentate în situațiile financiare, cei mai interesați de performanța entității economice sunt furnizorii de capital, anume acționarii/asociații, precum și creditorii financiari. Primii menționați prezintă un interes ridicat pentru modul în care sunt alocate resursele companiei, capacitatea acesteia de a realiza activități profitabile și modul de repartizare a profitului sub forma dividendelor. Creditorii financiari au în vedere capacitatea întreprinderii de a-și rambursa împrumuturile (Petcu, 2009).

Analiza performanțelor economice ale unei companii are la bază indicatori precum cifra de afaceri, valoarea adăugată, marja comercială. Importanța cifrei de afaceri este adusă în atenția cititorilor prin diverse lucrări de specialitate, unde este menționată implicarea acesteia în stabilirea poziției pe piață și a contribuției la dezvoltarea anumitor activități într-o manieră cât mai profitabilă (Robu et. al., 2014). Totodată, cifra de afaceri constituie unul dintre principalele obiective strategice ale unei companii, dar și principala sursă de venit (Miculeac, 2010).

Un indicator în structura căruia se regăsesc doar componente ce fac referire la activitatea de bază a companiei este valoarea adăugată. Un element distinctiv dintre cifra de afaceri și valoarea adăugată este acela că cel din urmă nu se regăsește ca atare în vreo situație financiară, dar poate fi calculat pe baza datelor regăsite în Contul de profit și pierdere (Sobolevski-David, 2003). Prin intermediul acestui indicator, se evidențiază valoarea oferită de activitatea de bază a întreprinderii asupra bunurilor și serviciilor achiziționate de la furnizori (Năstase, 2018).

Marja comercială ilustrează performanța companiei pe baza activității sale comerciale și ține cont de veniturile și cheltuielile din comercializarea mărfurilor, fiind diferența dintre acestea. Trecerea de la marja comercială brută la cea netă se face pe seama diminuării cu reducerile comerciale acordate și primite (Mirea, 2019). Pentru a determina valoarea marjei comerciale, trebuie luat în considerare tipul de comerț practicat: în cazul comerțului de tip en-gross, mărfurile sunt evaluate la cost de achiziție, pe când în cazul comerțului en-detail, mărfurile sunt evaluate la prețul cu amănuntul (Petcu, 2009).

Studiind literatura de specialitate, am observat că foarte puține lucrări aduc în discuție subiecte cu temă similară cu cea prezentată, am identificat *Evaluarea performanței SC OMV PETROM S.A. pe baza indicatorilor financiari* (Oana Adina DOBRE).

2. Partea practică (empirică) a lucrării

2.1 Istoria petrolului în România

Încă din 1938, România este recunoscută ca fiind prima țară din lume cu o producție de petrol oficial înregistrată în statisticile internaționale de 275 de tone, începându-și activitatea în acest domeniu în anul 1857. Prima rafinărie din lume a fost înființată la Ploiești, fiind construită de frații Mehedințeanu, la marginea orașului. Prima școală de maieștri sondori din lume a fost înființată în anul 1904 la Câmpina. În 1907, la Ploiești, s-au pus bazele uzinei Concordia pentru repararea și confecționarea de utilas petrolier.

2.2 Istoria OMV Petrom

În anul 2004, Petrom a fost privatizat, iar compania austriacă OMV AG devine acționar majoritar. Compania a trecut printr-un amplu proces de reorganizare și restructurare și a beneficiat de investiții majore pentru modernizare. Dintre proiectele majore de Explorare și Producție ale OMV Petrom, amintim *Neptun Deep*, precum și descoperiri semnificative în Totea, Delta și Padina, aflate în prezent în producție. În ceea ce privește proiectele de Rafinărie și Marketing, putem menționa modernizarea rafinării Petrobrazi, modernizarea și optimizarea rețelei de benzinării. Cât despre Gaze și Energie, sunt prezente două mari proiecte: *Centrala Electrică Brazi* și platforma *Utilio*.

Poziția deținută de OMV în cadrul sectorului petrolier este de lider pe piețele de carburanți și gaze naturale din România și are o contribuție importantă la securitatea aprovizionării cu energie electrică a țării. Succesul OMV Petrom se bazează pe modelul său de afaceri integrat, pe excelența operațională și pe disciplina financiară, care sunt esențiale pentru generarea unei creșteri durabile și a unor randamente atractive pentru acționarii noștri. OMV Petrom este cea mai mare companie de energie din Europe se Sud-Est și cea mai mare companie românească listată la Bursa de Valori București, cu o capitalizare bursieră de 5,7 mld. Euro la sfârșitul anului 2021.

La sfârșitul anului 2021, OMV Petrom S.A. avea următoarea structură a acționariatului: 51,0% - OMVAktiengesellschaft, 20,6% - Statul român și 7,0% - Fondul Proprietatea S.A. (FP). Cota rămasă, de 21,4%, reprezenta cota liber-tranzacționabilă (free float), tranzacționată sub formă de acțiuni la categoria Premium a Bursei de Valori București (BVB) și de GDR-uri la categoria Standard, pe piața principală a Bursei de Valori din Londra (BVL).

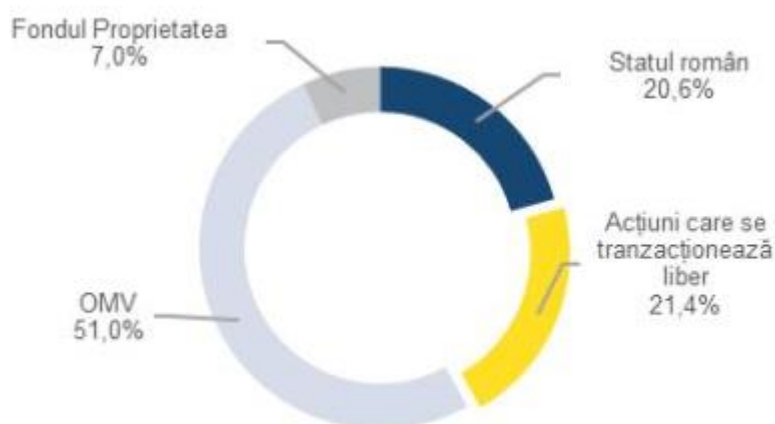

Figura 1. Structura acționariatului OMV Petrom la finele exercițiului 2021

Sursa: Raportul anual 2021 al Grupului OMV Petrom

Anul 2021 a început cu o evoluție slabă a prețului acțiunii OMV Petrom, prețul minim de tranzacționare, de 0,3695 lei, fiind înregistrat la data de 4 ianuarie. Ulterior, prețul a crescut gradual, până la un preț maxim de tranzacționare de 0,51 lei/acțiune (înregistrat în 3 noiembrie). În data de 23 august, prețul acțiunii OMV Petrom a crescut cu 3,1% ca urmare a anunțului oficial privind includerea acțiunilor companiei în indicii Piețe Emergente (EM) ai FTSE. Un alt element care a adus modificări semnificative în performanța prețului acțiunii OMV Petrom a fost evoluția prețului țițeiului.

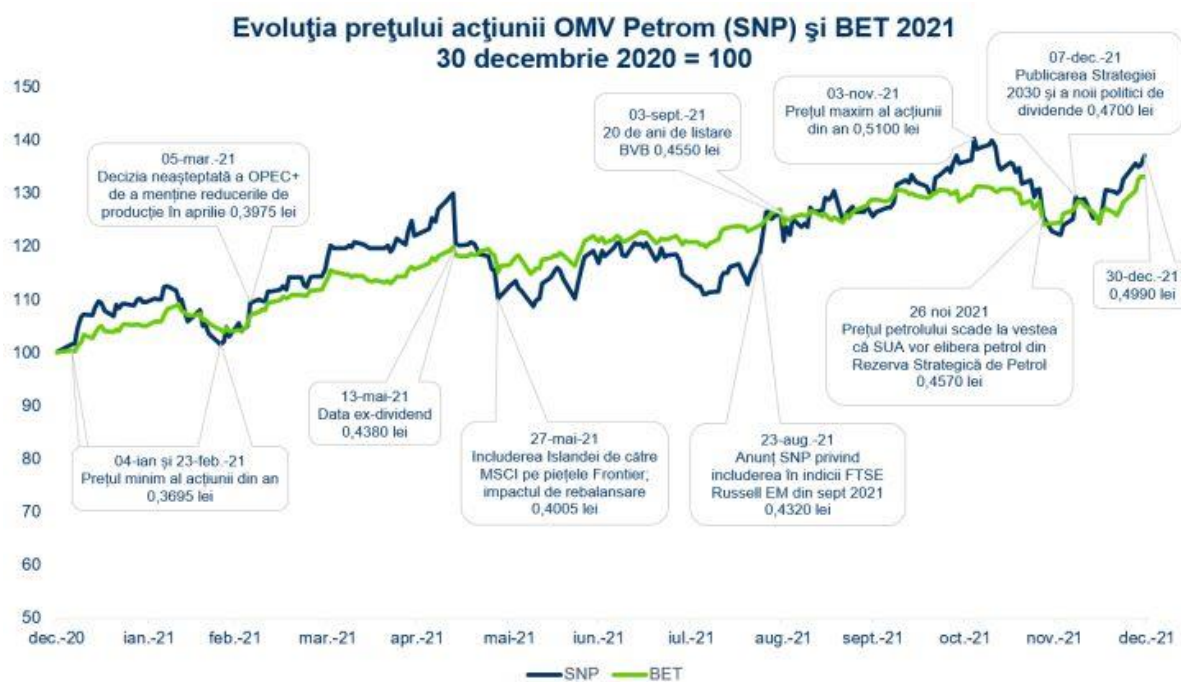

Figura 2. Evoluția prețului acțiunii OMV Petrom și BET 2021

Sursa: Raportul anual 2021 al Grupului OMV Petrom

Segmentele de raportare ale OMV Petrom sunt următoarele: Upstream, Downstream Oil, Downstream Gas, Corporativ & Altele. Printre produsele oferite de OMV Petrom putem enumera țiței și condensat, gaze naturale, gaze naturale lichefiate, energie electrică, combustibili, inclusiv combustibili pentru încălzire.

2.3 Cifra de afaceri

2.3.1 Analiza dinamicii și structurii

În anul 2020, cifra de afaceri netă a înregistrat valoarea de 14.795.525.494 lei. La realizarea acesteia au contribuit producția vândută, în valoare de 12.186.567.494 lei și veniturile nete din vânzarea mărfurilor în cuantum de 2.608.958.000 lei, veniturile din subvenții aferente cifrei de afaceri fiind 0.

Producția vândută are o pondere de 82% în componența cifrei de afaceri nete, ceea ce diminuează gradul de risc al afacerii. Veniturile nete din vânzarea mărfurilor participă cu o pondere de 18% la realizarea cifrei de afaceri. Acestea s-au obținut pornind de la veniturile din vânzarea mărfurilor, având valoarea de 2.624.551.711 lei, corectate cu reducerile comerciale acordate de 15.593.711 lei.

În anul 2021, cifra de afaceri netă a înregistrat valoarea de 23.186.087.255 lei. Cifra de afaceri a crescut în principal susținută de volumele și prețurile mai mari aferente vânzării de produse

petroliere, parțial contrabalansate de volumele mai mici aferente vânzărilor de gaze naturale și electricitate. Cifra de afaceri obținută în acest an a atins cea mai mare valoare din ultimii ani, reprezentând un record pentru activitatea companiei. La realizarea acesteia au contribuit producția vândută, în valoare de 18.752.338.369 lei și veniturile nete din vânzarea mărfurilor în cuantum de 4.833.748.886 lei, veniturile din subvenții aferente cifrei de afaceri fiind 0.

Producția vândută are o pondere de 80% în componența cifrei de afaceri nete, ceea ce diminuează gradul de risc al afacerii. Veniturile nete din vânzarea mărfurilor participă cu o pondere de 20% la realizarea cifrei de afaceri. Acestea s-au obținut pornind de la veniturile din vânzarea mărfurilor, având valoarea de 4.842.588.415 lei, corectate cu reducerile comerciale acordate de 8.839.529 lei.

Modificarea absolută înregistrată de cifra de afaceri netă în exercițiile 2020 și 2021 este de 8.790.561.761, iar cea relativă este de 159%. Valoarea producției vândute a crescut de la o perioadă la alta cu 6.565.770.875 lei, respectiv cu 54 puncte procentuale. Veniturile nete din vânzarea mărfurilor au crescut cu 2.224.790.886 lei, respectiv 59 de puncte procentuale.

Tabelul 1. Analiza dinamică și structurală a indicatorilor CA, CA netă, venituri nete din vânzarea mărfurilor și producția vândută

Nr. crt	Indicatori	2020	2021	Modificarea absoluta	Indice (%)	g% 2020	g% 2021
1.	Productia vanduta	12.186.567,494	18.752.338,369	6.565.770,875	154%	82%	80%
2.	Venituri din vanzarea marfurilor	2.624.551,711	4.842.588,415	2.218.036,704	185%		
3.	Venituri din subventii aferente CA	0	0	0	0%		
4.	CA Totala (1+2+3)	14.811.119,205	23.594.926,784	8.783.807,579	159%		
5.	Reduceri comerciale acordate	15.593,711	8.839,529	-6.754,182	57%		
6.	Venituri nete din vanzarea marfurilor (2-5)	2.608.958,000	4.833.748,886	2.224.790,886	185%	18%	20%
7.	CA neta (4-5)	14.795.525,494	23.586.087,255	8.790.561,761	159%	100%	100%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor din Situația veniturilor și cheltuielilor OMV Petrom. aferent perioadei 2020-2021

2.3.2 Analiza factorială

Tabelul 2. Analiza factorială a cifrei de afaceri

Nr. crt.	Explicatia	2020	2021	Modificarea absoluta	Indicele (%)
1.	CA neta (lei)	14,795,525,494	23,586,087,255	8,790,561,761	159.41%
2.	Numar mediu de salariați	10,949	8,271	-2,678	75.54%
3.	Producția obținută destinată livrării (Qf)	11,928,403,115	18,923,043,724	6,994,640,609	158.64%
4.	Productivitatea medie a muncii (Qf/Ns)	1,089,451	2,287,879	1,198,427	210.00%
5.	Gradul de valorificare a producției obținute destinate livrării (CA/Qf)	1.2404	1.2464	0.0061	100.49%

Modificarea absolută a Cifrei de afaceri **8,790,561,761**

1. Influenta numarului mediu de salariați $(Ns1-Ns0)*Qf0/Ns0*CA0/Qf0$ -3,618,816,081

2. Influenta modificării productivității medii anuale $Ns1*(Qf1/NS1-Qf0/Ns0)*CA0/Qf0$ 12,294,695,195

3. Influenta modificării gradului de valorificare a producției $Ns1*Qf1/Ns1*(CA1/Qf1-CA0/Qf0)$ 114,682,647

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Din analiza factorială a cifrei de afaceri se constată o creștere a acesteia în mărime absolută cu 8.790.561.761 lei, iar în mărime relativă cu 59,41%, situație apreciată favorabil,

date fiind influențele cifrei de afaceri asupra profitului și implicit a destinațiilor sale: rezervele constituite la nivelul întreprinderii, dividendele. Aceasta se datorează acțiunii factorilor:

1. numărul mediu de salariați s-a diminuat cu 2.678, respectiv cu 24,46%, generând o scădere a cifrei de afaceri cu 3.618.816.081 lei. Politica de personal este justificată de politica investițională, scăderea cifrei de afaceri generată de diminuarea numărului de salariați fiind compensată de creșterea cifrei de afaceri determinată de majorarea productivității muncii pe fondul investițiilor efectuate;

2. productivitatea medie anuală a fost superioară cu 1.198.427 lei/salariat, respectiv cu 110%, inducând o creștere a cifrei de afaceri cu 12.294.695.195 lei. Creșterea productivității muncii, ca indicator de eficiență, s-a datorat majorării producției (efect) în condițiile reducerii numărului de salariați (efort).

3. gradul de valorificare a fost superior cu 0,0061, respectiv cu 0,49%, generând o creștere a cifrei de afaceri cu 114.682.647 lei. Aceasta se explică prin respectarea corelației $ICA > IQf$, întreprinderea înregistrând un ritm de creștere a producției obținute destinate livrării de 58,64%, inferior celui de creștere a cifrei de afaceri de 59,41%, ceea ce are influență pozitivă asupra vitezei de recuperare a capitalurilor investite. Întreprinderea și-a mărit cota de piață cu eforturi recuperate în totalitate.

2.4 Valoarea adăugată

2.4.1 Analiza dinamicii și structurii

Valoarea adăugată poate fi calculată prin două metode: metoda aditivă și metoda sustractivă.

Tabelul 3. Determinarea valorii adăugate prin metoda aditivă

I. Metoda aditiva							
Nr crt	Indicatori	N-1	N	Abatere absoluta	Rate de structura		I (%)
					giN-1	giN	
1	Cheltuieli cu personalul 64	1.627.663.948	1.480.239.921	-147.424.027	27.84%	13.71%	90.94%
2	Chelt cu amortizarea 681	3.227.799.220	2.639.139.587	-588.659.633	55.20%	24.45%	81.76%
3	Chelt cu impozite si taxe 635	911.134.470	2.040.189.793	1.129.055.323	15.58%	18.90%	223.92%
4	Chelt financiare cu dobanzile 666	36.217.496	33.903.532	-2.313.964	0.62%	0.31%	93.61%
I	Elemente de natura cheltuielilor (1+2+3+4)	5.802.815.134	6.193.472.833	390.657.699	99.24%	57.38%	106.73%
II	Rezultatul exploatarei corectat (vezi calcul mai jos)	44.169.771	4.600.443.361	4.556.273.590	0.76%	42.62%	10415.37%
III	Valoarea adaugata (I+II)	5.846.984.905	10.793.916.194	4.946.931.289	100.0%	100.0%	184.61%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Tabelul 4. Determinarea rezultatului exploatarei corectat

Nr crt	Rezultatul exploatarei corectat	N-1	N	Abatere absoluta	I%
	Indicatori				
1	Rezultatul exploatarei din contul de profit si pierdere	315.915.248	4.470.821.592	4.154.906.344	1415%
2	Chelt financiare cu dobanzile (ct 666)(-)	36.217.496	33.903.532	-2.313.964	94%
3	Cheltuieli (ct. 6581 + 6582 + 6583 + 6585+6586+6587+ 6588)	696.918.998	1.109.034.327	412.115.329	159%
4	Ajustarea valorii activelor circulante (cheltuieli+ si venituri-)	-1.482.703	34.643.709	36.126.412	-2337%
5	Provizioane pentru riscuri si cheltuieli (cheltuieli+ si venituri-)	-235.752.549	-575.518.972	-339.766.423	244%
6	Cheltuieli cu reevaluarea imobilizarilor corporale (+) 655	0	0	0	0%
7	Venituri din reevaluarea imobilizarilor corporale (-) 755	89.857	306.491	216.634	341%
8	Alte venituri din exploatare (-)	695.121.870	404.327.272	-290.794.598	58%
II	Rezultatul exploatarei corectat (rd 1-rd2+rd3+rd4+rd5+rd6-rd7-rd8)	44.169.771	4.600.443.361	4.556.273.590	10415%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Din analiza structurală a valorii adăugate se constată o creștere a eficienței activității, generată de creșterea elementelor de natura cheltuielilor într-un ritm inferior celui înregistrat de rezultatul din exploatare corectat. Corelarea analizei structurale cu cea a dinamicii fiecărui element component permite evaluarea contribuției acestora la situația înregistrată:

- cea mai mare parte din valoarea adăugată este alocată cheltuielilor cu amortizarea în anul 2020 și rezultatului din exploatare corectat în anul următor, corespunzător activității desfășurate. În anul 2021, comparativ cu anul 2020, remunerarea personalului a scăzut ca sumă, diminuându-se ca pondere în valoarea adăugată.
- diminuarea amortizării, atât ca sumă, cât și ca pondere în valoarea adăugată, este justificată de politica investițională a întreprinderii, respectiv de scăderea valorii activelor imobilizate.
- creșterea presiunii fiscale se explică prin majorarea rezultatului exercițiului.
- diminuarea ponderii cheltuielilor cu dobânzile în componența valorii adăugate relevă capacitatea întreprinderii de a-și autofinanța activitatea.

Tabelul 5. Determinarea valorii adăugate prin metoda sustractivă

2. Metoda sustractivă							
Nr crt	Indicatori	N-1	N	Abatere absoluta	I%	giN-1	giN
1	Cheltuieli cu materii prime si materiale consumabile	2.518.672,894	4.430.799,550	1.912.126,656	176%	40.0%	48.9%
2	Alte cheltuieli materiale	12.784,940	20.789,063	8.004,123	163%	0.2%	0.2%
3	Cheltuieli cu energia si apa	181.534,436	207.669,936	26.135,500	114%	2.9%	2.3%
4	Cheltuieli privind prestatii externe	3.591.265,942	4.402.754,584	811.488,642	123%	57.0%	48.6%
5	Total consumuri intermediare (ct 600 la 628 fara 607)	6.304.258,212	9.062.013,133	2.757.754,921	144%	100%	100%
Nr crt	Indicatori	N-1	N	Abatere absoluta	I %		
1	Vinzari de marfuri si reduceri com ac(ct 707 -ct 709)	2.608.958,000	4.833.748,886	2.224.790,886	185.28%		
2	Costul marfurilor vandute (ct 607-ct 609)	2.917.948,013	4.383.752,615	1.465.804,602	150.23%		
I	Marja comerciala Mc	(308.990,013)	449.996,271	758.986,284	245.63%		
3	Productia vanduta (ct 701 la 708 fara 707)	12.186.567,494	18.752.338,369	6.565.770,875	153.88%		
4	Variatia productiei stocate (ct 711 si 712)	(258.164,379)	170.705,355	428.869,734	166.12%		
5	Venituri din productia de imobilizari (ct 721,722,725)	531.830,015	482.889,332	(48.940,683)	90.80%		
II	Productia exercitiului Qe	12.460.233,130	19.405.933,056	6.945.699,926	155.74%		
6	Consumuri intermediare de la terti	6.304.258,212	9.062.013,133	2.757.754,921	143.74%		
III	Valoarea adaugata	5.846.984,905	10.793.916,194	4.946.931,289	184.61%		
	Qt = Qe + Mc	12.151.243,117	19.855.929,327	7.704.686,210	163.41%		

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Valoarea adăugată se majorează în anul 2021 cu 4.946.931.289 lei, respectiv cu 84,61%, cu incidențe favorabile asupra capacității întreprinderii de a-și remunera resursele implicate și de a-și autofinanța dezvoltarea. Marja comercială se majorează în anul 2021 ca urmare a creșterii volumului veniturilor din vânzarea mărfurilor. Producția exercițiului a crescut în 2021, ca urmare a majorării producției vândute, care deține ponderea principală. Aceasta relevă adaptarea activităților de producție și comercializare cu focalizare pe evoluția pieței relevante pentru societate. În exercițiul financiar 2021, consumurile intermediare au crescut într-un ritm inferior în raport cu cel înregistrat de producția exercițiului. Corelarea evoluțiilor marjei comerciale, a producției exercițiului și a consumurilor intermediare determină un profil particular al dinamicii valorii adăugate.

2.4.2 Analiza factorială

Tabelul 6. Componentele analizei factoriale a valorii adăugate

Indicatori	2020	2021	Δ	I
Productia exercitiului Qe	12,460,233,130	19,405,933,056	6,945,699,926	155.74%
Marja comerciala Mc	-308,990,013	449,996,271	758,986,284	245.63%
Productia exercitiului+marja comerciala(Qt)	12,151,243,117	19,855,929,327	7,704,686,210	163.41%
Consumuri intermediare	6,304,258,212	9,062,013,133	2,757,754,921	143.74%
Valoarea adaugata VA	5,846,984,905	10,793,916,194	4,946,931,289	184.61%
Valoarea medie adaugata la un leu productia exercitiului va Va/(Qe+Mc)	0.481184094	0.543611735	0.062428	112.97%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Tabelul 7. Analiza factorială a valorii adăugate

$\Delta VA = VA_1 - VA_0 =$	4,946,931,289
1. Modificarea valorii adăugate în funcție de variația producției exercițiului	
$\Delta VA(Q_t) = (Q_{t1} - Q_{t0}) * va_0 =$	3,707,372,450
2. Modificarea valorii adăugate în funcție de valoarea adăugată medie la 1 leu producția exercițiului:	
$\Delta VA(va) = Q_{t1} * (va_1 - va_0) =$	1,239,558,839

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Valoarea adăugată a înregistrat o creștere cu 4.946.931.289 lei, reprezentând 184,61%, situație favorabilă pentru companie. Totuși trebuie să menționăm că această creștere a VA s-a realizat pe fondul creșterii producției totale cu 63,41%. Prin corelarea valorii adăugate cu producția exercițiului ($IVA > IQ_{ex}$), este evidențiată reducerea ponderii consumurilor intermediare în valoarea producției exercițiului, sporirea gradului de valorificare a resurselor materiale și eficientizarea prestațiilor efectuate de terți.

Influența factorilor direcți a fost astfel:

Volumul total de activitate (Q_t) a crescut cu 7.704.686.210 lei, reprezentând 163,41% și a determinat o creștere a VA cu 3.707.372.450 lei, determinând o influență pozitivă. Valoarea adăugată la 1 leu producția totală a înregistrat o creștere cu 0,06024, reprezentând 112,97%, efectul asupra VA fiind de creștere cu 1.239.558.839 lei.

2.4.3 Rate de remunerare a valorii adăugate

Tabelul 8. Calcul rate de remunerare a valorii adăugate

		N-1	N
Rata de remunerare a personalului	$=(Ch\ pers/VA)*100$	27.84%	13.71%
Ponderea amortizării în valoarea adăugată	$=(Ch\ am/VA)*100$	55.20%	24.45%
Rata de remunerare a statului	$=(Ch\ imp\ taxe/VA)*100$	15.58%	18.90%
Rata de remunerare a creditorilor financiari	$=(Ch\ dob/VA)*100$	0.62%	0.31%
Rata de remunerare a întreprinderii	$=(Rez\ expl\ corectat/VA)*100$	0.76%	57.38%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

În anul 2020, contribuția cea mai mare au avut-o cheltuielile cu amortizarea, urmate de cheltuielile cu personalul. În exercițiul financiar următor, datorită creșterii profitului cu 1315%, rezultatul exploatării corectat deține ponderea principală în valoarea adăugată, fiind urmat de cheltuielile cu amortizarea, care au o pondere de 24,45%.

2.5 Marja comercială

2.5.1 Analiza dinamicii

Tabelul 9. Analiza dinamicii marjei comerciale

Indicatori	2020	2021	Modificarea absolută	I
Venituri din vânzarea mărfurilor	2,624,551,711	4,842,588,415	2,218,036,704	184.51%
Reduceri comerciale acordate	15,593,711	8,839,529	-6,754,182	56.69%
Venituri nete din vânzarea mărfurilor	2,608,958,000	4,833,748,886	2,224,790,886	185.28%
Cheltuieli cu mărfurile	2,919,392,070	4,385,272,794	1,465,880,724	150.21%
Reduceri comerciale primite	1,444,057	1,520,179	76,122	105.27%
Cheltuieli nete cu mărfurile	2,917,948,013	4,383,752,615	1,465,804,602	150.23%
Marja comercială netă	-308,990,013	449,996,271	758,986,284	245.63%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Marja comercială a crescut de la o perioadă la alta cu 758.986.284 lei, respectiv cu 145,63%, ca urmare a majorării veniturilor nete din vânzarea mărfurilor cu 2.224.790.886, modificarea relativă fiind de 185,28%. Cheltuielile nete cu mărfurile au crescut într-un ritm mai lent decât veniturile nete cu mărfurile, identificând o modificare absolută de 1.465.804.602, adică 150,23%.

2.5.2 Analiza factorială

Tabelul 10. Analiza marjei comerciale

Cifra de afaceri(mil lei)		Rata marjei comerciale nete(%)		Marja comerciala netă (mil lei)		Modificarea Absoluta	Indice
2020	2021	2020	2021	2020	2021		
14,795,525,494	23,586,087,255	-2.09%	1.91%	-308,990,013	449,996,271	758,986,284	246%

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Tabelul 11. Analiza factorială a marjei comerciale

Se determina variatia marjei comerciale nete (MCn)	758,986,284
1. Influenta variatiei (CA), $\Delta CA = (CA1 - CA0) * Rmc0$	-183,582,245
2. Influenta variatiei, ratei marjei comerciale nete Rmc $\Delta Rmc = CA1 * (Rmc1 - Rmc0)$	942,568,529

Sursa: Prelucrare proprie a datelor

Marja comercială a crescut în anul 2021, comparativ cu anul 2020, cu 758.986.284 lei, respectiv cu 145,63%. Factorial, această evoluție se explică prin:

- ✓ majorarea cifrei de afaceri cu 8.790.561.761 lei, respectiv cu 59,41% a avut un impact negativ asupra marjei comerciale, diminuând-o cu 183.582.245 lei. Așadar, creșterea exorbitantă a cifrei de afaceri se realizează în condiții de ineficiență, deoarece rata marjei comerciale aferente exercițiului financiar 2020 este negativă, determinată de dezechilibrul dintre cheltuielile și veniturile cu mărfurile. Valoarea negativă înregistrată de marja comercială în primul an analizat are la bază restricțiile de circulație impuse de răspândirea variantei Omicron a COVID-19. Prețul țigeteiului a scăzut drastic cu 11%, compania recurge la vânzarea acestuia cu o valoare mai mică decât cea așteptată.
- ✓ rata marjei comerciale a crescut de la o perioadă la alta, având un impact pozitiv asupra marjei comerciale, de 942.568.529 lei.

Concluzii

În urma cercetărilor și a parcurgerii literaturii de specialitate, în alcătuirea acestei lucrări se poate concluziona că există o multitudine de indicatori ce ilustrează performanțele unei companii, însă cei mai elocvenți sunt cei analizați în acest studiu: cifra de afaceri, valoarea adăugată și marja comercială.

Importanța acestor indicatori este susținută de influența pe care o au asupra deciziilor luate de management-ul companiei. Cifra de afaceri este folosită pentru a măsura volumul activității întreprinderii, reprezentând și principala sursă de venit pentru aceasta. Acest indicator este folosit drept criteriu în clasificarea societăților și poate preciza locul pe care acestea îl ocupă în sectorul de activitate și poziția lor pe piață. OMV Petrom este lider pe piața petrolului din

România, având o cifră de afaceri record în exercițiul financiar 2021, aflându-se într-o poziție strategică favorabilă față de celelalte companii concurente. Valoarea adăugată reprezintă plusul de valoare adus de întreprindere mediului economic în care activează. Similar cu cifra de afaceri, și acest indicator înregistrează o creștere pe baza sporirii producției totale de petrol, gaze naturale, carburanți și energie electrică. Marja comercială cuantifică nivelul de performanță financiară al companiei în activitatea comercială. Ea ține cont de veniturile și cheltuielile legate de comercializarea mărfurilor. Din marja comercială urmează să se acopere, mai departe, celelalte cheltuieli ale companiei. Deși în primul an, marja comercială a înregistrat o valoare negativă, performanțele înregistrate în anul următor au compensat efectele nefavorabile anterioare.

Putem afirma că societatea OMV Petrom înregistrează o creștere semnificativă a performanțelor de la un an la celălalt, aspect bine ilustrat prin indicatorii calculați.

Bibliografie

1. Robu, Vasile, Anghel, Ion, Șerban, Elena-Claudia, *Analiza economico-financiară a firmei*, Editura Economică, 2014
2. Petcu, Monica Aurelia, *Analiza economico-financiară a întreprinderii: probleme, abordări, metode, aplicații*, Editura Economică, 2009
3. Sobolevski-David, Iulia Maria, *Rentabilitatea în sistemul de performanțe economico-financiare ale întreprinderii*, Editura ASE, 2003
4. Miculeac, Elena Maria, *Indicatorii de apreciere a dinamicii cifrei de afaceri în funcție de caracteristicile dinamicii fenomenului*, <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=246285>, 2010
5. Năstase, Gabriel, *Analiza performanțelor întreprinderii*, <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=715225>, 2018
6. Mirea, Maria, *Analiza economică a veniturilor și cheltuielilor*, https://www.revistadestatistica.ro/supliment/wpcontent/uploads/2019/04/rss_03_2019_A8_ro.pdf, 2019
7. Cseika, Iosif, *Analiza economico-financiară a întreprinderii*, http://www.referateok.ro/produse/1159_1261383256.pdf, 2005
8. Balteș, Nicolae, *Studiu privind aprecierea performanței financiare a companiei prin indicatori de creare de valoare*, https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166722, 2022
9. Ionescu, Luiza, *Analiza economico-financiară*, Editura Pro Universitaria, 2016
10. OMV Petrom, Raport Anual 2021
11. OMV Petrom, Raportare contabilă anuală 2021
12. <https://stiristul.com/romaniatar-a-care-a-avut-prima-sonda-petroliera-din-lume-in-1857cu-2-ani-inaintea-sua-noi-am-fost-primii-care-am-extras-petrol/>